

REFLECTIEKAMER
BOEMERANGBELEID

**HERKENNEN
ERKENNEN** &
Negeren
DOORBREKEN
Verhalen?

EEN PROGRAMMA VAN:
SHARON STELLAARD

OVER MIJ

Ik begon mijn loopbaan in de jeugdhulpverlening, waar ik jarenlang met kinderen en gezinnen werkte. Daardoor weet ik van dichtbij wat er van hen gevraagd wordt – en welke beleidsnormen daarbij gelden. Die praktijkervaring vormt de basis van mijn wetenschappelijk werk: in 2023 promoveerde ik aan de Vrije Universiteit Amsterdam op het onderzoek *Boemerangbeleid*, over de effecten van veertig jaar hervormingsbeleid in passend onderwijs en jeugdzorg.

In mijn huidige werk richt ik me op het volgen van beleidsredeneringen tot in hun uiterste consequenties. Ik leg de bijbehorende verantwoordelijkheden daar neer waar ze thuishoren. Als bestuurders of beleidsmakers stellen dat een norm onhaalbaar is voor henzelf, dan is het legitiem om te vragen of die norm dan ook voor anderen vervalst – en wat het betekent als dat niet gebeurt.

Mijn optreden in de reflectiekamer is dan ook zo veel mogelijk dat van een spiegel. Ik ga mee in redeneringen, maar niet zonder hun consequenties zichtbaar te maken. Wie een ander spiegelbeeld wil zien, zal moeten veranderen wat erin weerspiegeld wordt. Niet om te voldoen aan een oordeel van buitenaf, maar om zichzelf werkelijk te kunnen aankijken – in het geheel van wat gezegd, gedaan én nagelaten wordt.

Sharon Stellaard

Inleiding

REFLECTIEKAMER

REFLEX, REFLECTIE, PRECISIE

De reflectiekamer is een verdiepend programma voor bestuurders en beleidsadviseurs die zich serieus willen verhouden tot de methode en de bevindingen van het proefschrift *Boemerangbeleid – Over aanhoudende tragiek in passend onderwijs- en jeugdzorgbeleid*.

Centraal staat het begrijpen van een onderzoeksmethode die beleid niet beoordeelt op uitvoering of effectiviteit, maar op de logica waaruit het voortkomt. De methode maakt gebruik van een causale analysetechniek om structurele herhalingen en onderliggende mechanismen bloot te leggen, over een periode van vijftig jaar.

De bevindingen zijn herkenbaar én ontregelend: veel beleidsproblemen blijken het gevolg van eerdere pogingen ze op te lossen. Niet omdat er niets gedaan wordt – maar omdat het denken daarover zich herhaalt. Juist daarin opent dit programma ruimte: het laat zien dat de reflex om “iets te doen” vaak voortkomt uit hetzelfde denkraam dat het probleem veroorzaakt.

De reflectiekamer is bedoeld voor wie die reflex wil leren herkennen én erkennen – niet om hem af te wijzen, maar om hem te begrijpen. Alleen wat als patroon wordt onderkend, kan worden onderzocht en doorbroken.

Daarmee ontstaan nieuwe denk- en handelingsruimten: niet door optimalisatie binnen het bestaande, maar door inzicht in het kader waarin gedacht en gehandeld wordt. Dat is wat reflectie in essentie is: het vermogen om de reflex te herkennen, op afstand te plaatsen, en te doorzien wat zij onbewust herhaalt. Bestuur van hoge kwaliteit vereist dat onderscheid. Niet als ideaal, maar als noodzakelijkheid.

Deze reflectie vindt plaats binnen het kader van vaststaande normen van behoorlijk bestuur. Juist door die normatieve grondslagen serieus te nemen – kunnen we onderzoeken hoe ver het rijksbeleid zich in de praktijk daarvan heeft verwijderd. Niet om los te komen van het rechtstatelijke fundament, maar om opnieuw te leren zien wat daarin verankerd zou moeten zijn.

Daarmee breekt het programma met de gangbare tendens om hardnekkige problemen wel te herkennen, maar de onderliggende logica ervan te negeren – en zo te herhalen wat men juist zegt te willen transformeren.

OPZET, INHOUD & DOEL REFLECTIEKAMER

De Reflectiekamer is een verdiepend programma voor bestuurders en beleidsadviseurs die zich willen verhouden tot de inzichten uit het proefschrift Boemerangbeleid. Het programma biedt ruimte om bestuurlijke reflexen te herkennen en te bevragen, en inzicht te krijgen in de onderliggende logica's die beleid vaak ongemerkt sturen.

Niet het vinden van oplossingen staat centraal, maar het ontwikkelen van nieuwe denk- en handelingsruimte. De Reflectiekamer bestaat uit drie onderdelen: een voorbereidingsfase, een tweedaags programma met een avonddeel gericht op bezinning; en vier digitale sessies van twee uur, met telkens drie weken ertussen.

De online follow-up sessies ondersteunen het toepassen, verdiepen of opnieuw bevragen van wat tijdens de tweedaagse is onderzocht. Iedere deelnemer ontvangt het boek *Boemerangbeleid* en een afgeleid *guidebook* met toegankelijke theorie, oefeningen, schrijfruimte en voorbereidingsopdrachten.

Het programma is ingericht op 6 tot 12 deelnemers, met een maximum van 15.

Locatie, catering en eventuele overnachting zijn optioneel en niet bij de programmaopzet inbegrepen. De uitvoering kan namelijk indien gewenst ook plaatsvinden op een eigen locatie van de opdrachtgever.

Programma ONDERDELEN

01

VOORBEREIDING

Het programma wordt zorgvuldig op maat gemaakt, zodat het aansluit bij de bestuurlijke realiteit van de deelnemers én bij het type reflectieve ruimte dat dit traject vraagt.

02

REFLECTIEKAMER (2 DAGEN + 1 AVOND)

Twee intensieve dagen waarin we de onderliggende logica's van beleid en bestuur onderzoeken. De eerste dag eindigt met een avonddeel (wandeling, stilte of bezinning), zodat inzichten kunnen bezinken. De tweede dag bouwt hierop voort met verdiepende werkvormen.

03

ONLINE FOLLOW-UP (4 SESSIES VAN 2 UUR)

Vier online bijeenkomsten, verspreid over ca. 12 weken, bieden ruimte om ervaringen en moeilijkheden uit de praktijk te delen. De sessies ondersteunen het toepassen van inzichten zonder overbelasting van agenda's.

04

STUDIEMATERIAAL

Iedere deelnemer ontvangt het proefschrift *Boemerangbeleid* en een *guidebook*. Dit bundelt de kerninzichten en theorie uit het proefschrift in toegankelijke vorm, aangevuld met oefeningen uit de reflectiekamer, schrijfruimte voor eigen inzichten en reflecties.

Meer achtergrondinformatie is te vinden op **www.sharonstellaard.nl**, waaronder publicaties, interviews, podcasts en documentaires. Ook zijn daar media-optredens en Kamerstukken gebundeld. Sharon Stellaard is een veelgevraagd spreker en werd de afgelopen jaren uitgenodigd door onder meer de Raad voor het Openbaar Bestuur, het Sociaal en Cultureel Planbureau, de Raad van State, de Raad voor de Rechtspraak, het Kabinet van de Koning, de Sociaal-Economische Raad en meermaals bij de Tweede Kamer.

PORTFOLIO

Contact

06-24277770

sharonstellaard@outlook.com

www.sharonstellaard.com

1363 TA Almere

Buro Nouvo

KVK: 54857538

BTW: NL001665670B05

IBAN: NL13INGB0005780695